

ת"פ 28950/03/13 - מדינת ישראל נגד ויליאם עובדיה

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 28950-03-13 מדינת ישראל נ' עובדיה

בפני בעניין: כב' השופט יחיאל ליפשיץ
מדינת ישראל על ידי ב"כ עוה"ד הגב'
קוזמינר

נגד ויליאם עובדיה על ידי ב"כ עוה"ד הגב'
גלעד

גזר דין

1. הנאשם הורשע, עפ"י הודאתו, בעובדותיו של כתב אישום מתוקן שייחס לו עבירה (ריבוי מקרים) של גניבה בידי עובד, לפי סעיף 391 **לחוק העונשין**, תשל"ז - 1977. על פי עובדות כתב האישום המתוקן עבד הנאשם כמחסנאי במפעל ישקר בע"מ (להלן: **המעביד**). באותה עת עסק יניב אוחנה (להלן: **אוחנה**), מכרו של הנאשם, במסחר במתכות. עובר לתאריך 28.7.11, במועד מדויק שאינו ידוע למאשימה, תיאם הנאשם עם אוחנה כי יגנבו מהמעביד חלקי מתכות לצורך מכירתם לאוחנה תמורת 35 ₪ לק"ג. בהתאם לכך, אסף הנאשם חלקי מתכות ממתחמים שונים במפעל המעביד ובין חודש 7/2011 ועד חודש 11/2012 ב- 21 מקרים לכל הפחות, אישר את כניסתו של אוחנה לשטח מפעל המעביד, ויחד עם אוחנה נטל והעמיס על משאיתו של האחרון חלקי מתכות, שהיו שייכים למעביד, בשווי מוערך שנע בין 200 לכ- 250 אלף ₪. אוחנה הוציא את חלקי המתכות הגנובים, שילם לנאשם תמורתם סך של 35 ₪ לקילו ומכרם למפעלי מחזור מתכת תמורת סכומים של כ 70-90 ₪ לק"ג.

2. תיקון כתב האישום והודאת הנאשם באו על רקע הסדר טיעון, במסגרתו תוקן כתב האישום, כאשר הצדדים לא הגיעו להסכמות לעניין הענישה. יחד עם זאת, הוסכם כי סכום של 64,000 ₪ שנתפסו על ידי המאשימה יועברו לידי המעביד.

3. עניינו של אוחנה נדון בת"פ (מחוזי חיפה) 29000-03-13 ויוחסה לו עבירה מחוק איסור הלבנת הון, תש"ס - 2000. בית המשפט (כב' השופטת דיאנה סלע) גזר עליו, בתאריך 30.12.13, 21 חודשי מאסר בפועל וכן רכיבי ענישה ופיצוי נוספים. ערעור שהוגש על חומרת העונש נדחה (ע"פ 257/14 מתאריך 12.5.14) תום שנקבע שם: **"מעשיו של המערער חמורים בתכנון, בביצוע, במשך הזמן ובתוצאה. ב-21 הזדמנויות שונות נכנס למפעל וגנב מתכות בשווי של 200,000 - 250,000 ₪. המערער ערבב את חלקי המתכות הגנובים עם חלקי מתכות אחרים כדי להסוות את מקורם. נסיבותיו האישיות של המערער הן משמעותיות, אך**

עמוד 1

הן נשקלו ונדונו. המערער מותיר אחריו משפחה שלמה שעבורה תקופת מאסרו לבטח לא תהיה פשוטה. גם השיקול הזה הובא במניין השיקולים, ואינו מצדיק הפחתה מתקופת המאסר".

4. שירות המבחן הכין שני תסקירי מבחן בעניינו של הנאשם שאלו עיקריו: הנאשם הינו בן 53, רווק, אשר סעד את הוריו עד לפטירתם. הנאשם עבד באופן סדיר מתום שירותו הצבאי וכן עבד אצל המעבד (ישקר) - שם ביצע את העבירות - כ 20 שנים. הנאשם לקח אחריות על מעשיו, הביע חרטה וצער על מעשיו ולדבריו מעשיו נבעו ממצוקה כלכלית ממנה סבל אותה עת. שירות המבחן סבר (במסגרת תסקירו הראשון מתאריך 23.1.14) כי יש לבחון את שילובו של הנאשם בתוכנית "צדק מאחה" ולכן נדחה הדיון. הליך זה לא מוצה משום שנדרשה לכך דחייה של מספר חודשים. במסגרת התסקיר השני, מתאריך 23.3.14 מסר הנאשם כי חלה הידרדרות במצבו הרפואי והוא סובל ממחלה חסימתית בעורקי הרגליים. הנאשם הביע נזקקות להליך הטיפולי, הביע שוב חרטה על מעשיו וגילה אחריות לכישלונו ההתנהגותי. לאור כל אלה, ראה שירות המבחן חשיבות להמשך ההליך הטיפולי. במטרה לצמצם את הנזקים וההשלכות הקשות מכניסתו לכותלי הכלא, המליץ להימנע משליחתו למאסר בפועל. עוד המליץ שירות המבחן על הטלת עונש שיהיה ניתן לרצותו בעבודות שירות והעמדת הנאשם בצווי מבחן לתקופה בת 18 חודשים.

5. מטעמו של הנאשם העידה אחותו שמסרה כי הנאשם היה היחיד שטיפל בהוריו עד שנפטרו. עוד ציינה כי לאחר מות אימו, וזאת לפני 5 שנים, הפך הנאשם מבן אדם תומך לבן אדם נתמך ששמחת חייו נמוגה. עוד הוסיפה כי המעשה שעשה הנאשם אינו מאפיין את משפחתם, וכי הנאשם מביע בכל שיחה עימה חרטה ובושה על מעשהו זה. כן הוגשו מטעמו של הנאשם מסמכים רפואיים בנוגע לבעיות הרפואיות מהן הוא סובל (נ/1).

6. בטיעוניה לעונש עמדה המאשימה על חומרת מעשיו של הנאשם, שניצל את מקום עבודתו על מנת לבצע את העבירה. המאשימה הדגישה את הפגיעה ביחסי האמון השוררים בין המעביד לעובדיו כתוצאה מביצוע עבירות כגון אלה בהן הורשע הנאשם. עוד ציינה כי משנה חומרה נעוץ בכך שהעבירה בוצעה בשיטתיות, מספר רב של פעמים לאורך תקופה ממושכת וכי סכומי הגניבה לא הוחזרו. ב"כ המאשימה הפנתה הן לפגיעה הקונקרטיית במעביד והן לפגיעה בערכים המוגנים שביסוד העבירות בהן הורשע הנאשם - שמירה על חיי מסחר וכלכלה תקינים והצורך לקיים יחסי אמון תקינים בין מעבידים ועובדים. כן הפנתה המאשימה לצורך בהשתת ענישה שיהיה בה כדי להרתיע את הרבים. המאשימה ביקשה לדחות את המלצת שירות המבחן וטענה כי המלצה זו אינה נותנת מענה הולם לחומרת מעשי הנאשם וממילא לא נהיר איזה הליך טיפולי נדרש בעניינו של הנאשם. המאשימה טענה למתחם ענישה הולם שנע בין 3-5 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס ופיצויים למעביד.

7. מנגד, טען ב"כ הנאשם כי מרשו הינו אדם מבוגר בן 53, רווק נורמטיבי וערירי, שנפלט נוכח מעשיו דין מעבודתו, שהייתה מרכז חייו. עוד צוין, כי לאורך חייו חש הנאשם כ"כבשה השחורה" של משפחתו, ותחושתו קיבלה משנה תוקף לנוכח הרשעתו. מדובר במי שטיפל בהוריו עד לפטירתם וכעת - עם מותם - הוא נותר לבדו. ב"כ הנאשם הדגיש את הודאתו של הנאשם ואת לקיחת האחריות מצידו. עוד ניתן דגש לכך כי מדובר בנאשם שהינו נעדר עבר פלילי הסובל מבעיות רפואיות שונות. לכן, עתר ב"כ הנאשם לאמץ את המלצות שירות המבחן. בנוגע לתשלום פיצויים - צוין כי בין הצדדים מתקיים הליך אזרחי וכי בהינתן מצבו הכלכלי הרע של הנאשם

העובדה שהוא מובטל, לא יהא ביכולתו לשאת בתשלומים נוספים, מלבד השבת הסכום התפוס בסך של 64,000 ₪.

8. במסגרת דבריו של הנאשם בטרם גזר הדין, הוא הביע בושה וחרטה על מעשיו ומסר כי הוא מעוניין להביע זאת אף בפני הגורמים בהם פגע. עוד מסר שלאחר המקרה נשאר חסר כל, אינו יוצא מביתו וכי מבקש לקבל הזדמנות להשתקם.

9. כקבוע בחוק העונשין (תיקון 113) העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו; ובקצרה, העונש הראוי לעבריין ייגזר ממידת אשמו ומחומרת מעשיו. תיקון 113 הגדיר את ההיררכיה בין שיקולי הענישה, וזאת לפי הסדר הבא: הלימה, שיקום, הגנה על שלום הציבור, התרעה אישית והרתעת הרבים. בעוד שיקול ההלימה הוא שיקול גמולי; יתר השיקולים הינם שיקולים תועלתניים (ולהרחבה ר' את מאמרו של ד"ר עמי קובו, **מבחן הולם למערכת המשפט**, ירחון הסניגור ינואר 2014 עמ' 76).

10. בענייננו, מדובר במספר רב של מקרים אולם מניסוח כתב האישום וכן כפי שהיה ניתן להבין מטיעוני המאשימה לעונש, יש לראות - לעניין העונש - את כלל מעשיו של הנאשם כ"אירוע אחד", וכך אעשה (ולהרחבה בנוגע לסוגיית ריבוי העבירות ר' האמור בת.פ. (מחוזי חיפה) 36180-01-13 מ"י נ' פלוני, 23.3.14 שניתן על ידי כב' השופט משה גלעד).

לעניין קביעת המתחם, מדובר במתחם נורמטיבי אובייקטיבי, כאשר לשם כך נלקחים במסגרת השיקולים: (1) הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בערך זה; (2) מדיניות הענישה הנהוגה; ו(3) נסיבות הקשורות בביצוע העבירה. המתחם מתייחס למקרה קונקרטי ולא ניתן לקבוע מראש מתחם על פי העבירה בלבד (ור' בנדון, לדוגמה, האמור ברע"פ 4088/13 **אחמד הדרי נ' מ"י**, 11.6.13; ע"פ 8641/12 **סעד נ' מ"י**, 5.8.13; ע"פ 1323/13 **חסן ואח' נ' מ"י**, 5.6.13).

הערכים החברתיים המוגנים בענייני הינם ההגנה על קניינו של הפרט וכן ההגנה על יחסי האמון בין עובד למעבידו. הערך החברתי האחרון מוגן בעבירות הגניבה בהן הורשע הנאשם ושאותן ייחד המחוקק, לחומרה, מעבירת הגניבה ה"רגילות". קיים קושי להתגונן מפני מעשיו של עובד אשר מתוקף תפקידו, תוך ניצול האמון שניתן בו, מבצע עבירות כנגד מעסיקו. זו גם הסיבה שהפסיקה עמדה על כך שיש ליתן משקל לשיקול הרתעת הרבים (ור' לדוגמה בנדון האמור בע"פ 3587/12 **דדון נ' מ"י**, 20.3.13).

לעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, יש להפנות לכך כי מדובר במעשים רבים (הגם שהוגדרו על ידי, כאמור לעיל, כ"אירוע אחד"), שקדם להם תכנון ושנערכו על פני פרק זמן של שנה וארבעה חודשים. בנוסף, התכנון והחבירה לאחר (או חנה), לו אפשר הנאשם להיכנס לשטחי מפעל המעביד, מוסיפים משנה חומרה למעשיו של הנאשם. אין המדובר ב"טעות רגעית" אלא במעשים להם קדמה מחשבה תחילה. הנאשם ביטא בכך תעוזה וחוסר

מורא. הנזק שנגרם למפעל המעביד הינו בסכום של 200,000-250,000 ש"ח, שאינו נזק של מה בכך. מדובר במעשים שנעשו מטעמים "כלכליים" ובכך טמונה חומרה נוספת.

המאשימה הציגה בפני מספר גזרי דין שניתנו בטרם נכנס לתוקפו תיקון 113 (ועל הבעייתיות בהצגת פסיקה שכזו ר' האמור בע"פ 1127/13 **גברזגני נ' מ"י**, 15.1.14, פסקה 16) באותם מקרים בהם נגזרו מאסרים של ממש על נאשמים במקרים דומים או חמורים מהמקרה שבפנינו.

מנגד, הפנה ב"כ הנאשם למספר פסקי דין ואתייחס לאלו שניתנו לאחר תיקון 113: עפ"ג (מחוזי חיפה) 33543-07-13 **מ"י נגד הזימה**, 24.10.13 - שם גנב הנאשם סך של 110,884 ש"ח מקופת תחנת הדלק בה עבד ונדון ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות; ת"פ (מחוזי י-ם) 50787-07-12 **מ"י נ' אורלי טל**, 9.9.13 - שם גנבה הנאשמת 45,000 ₪ מרשות השידור ונדונה למאסר למשך 6 חודשים לריצוי בעבודות שירות; ת"פ (שלום נתניה) 4965-02-12 **מ"י נ' רונן שושן**, 6.2.13 - שם גנב הנאשם ממקום עבודתו (מרכול) מוצרים ששוים הכולל של לפחות 20,000 ₪, ונדון ל 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. מדובר, כאמור לעיל, בפסיקה שנגעה למקרי גניבה בסכומים הנמוכים מהמקרה שלפנינו (הן מבחינת סכומים ולרוב גם מבחינת מספר מקרי הגניבה).

אפנה לפסיקה נוספת - כך, למשל, ברע"פ 5434/13 **חדווה זכאי נ' מ"י**, 28.8.13, הורשעה הנאשמת, נעדרת עבר פלילי, בעבירה של גניבה בידי עובד בהיקף של כ-100,000 ₪. בית המשפט השלום גזר עונש מאסר בפועל של 9 חודשים; מאסר מותנה וקנס בסך 20,000 ₪. ערעור ורשות ערעור נדחו.

עוד יש להפנות לגזר הדין שניתן בעניין שותפו של הנאשם אשר נדון ל 21 חודשי מאסר. יחד עם זאת, יש לזכור כי השותף - אוחנה, הורשע גם בעבירה מחוק איסור הלבנת הון ומטבע הדברים שהדבר בא לידי ביטוי בגזר דינו וגם בהעמדתו לדין בבית המשפט המחוזי.

ניתוח הפסיקה לעיל, מעלה כי משרעת הענישה במקרים שכאלה הינה רחבה ונעה ממספר חודשי מאסר, שיכול יורצו בעבודות שירות ועד מאסרים משמעותיים בפועל, כתלות בעיקר בסכום הגניבה, במספר מקרי הגניבה, משך התקופה בה בוצעו מעשי הגניבה וכן במידת התחכום.

לאור כלל הנתונים והשיקולים לעיל, סבורני כי מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע בין 8 ל 24 חודשי מאסר.

11. איני סבור שיש מקום לסטות ממתחם העונש הראוי - אם לקולא משום שיקולי שיקום; ואם לחומרה משום שיקולי הגנה על הציבור.

12. לעניין קביעת העונש בתוך המתחם, לקחתי לזכותו של הנאשם את עברו הנקי את הודייתו בטרם נשמעו הוכחות ואת לקיחת האחריות מצידו שעל פני הדברים וכעולה מתסקירי שירות המבחן הינה כנה. עוד לקחתי

בחשבון את מצבו הרפואי הרעוע של הנאשם והחוליים מהם הוא סובל.

לא נעלמו מעיני המלצות שירות המבחן וההליך בו החל הנאשם במסגרת שירות המבחן אולם לנוכח חומרת העבירות ושיקולי הענישה שפורטו לעיל, אין בידי לקבל את המלצות שירות המבחן.

13. סוף דבר, אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

13.1. 14 חודשי מאסר. הנאשם יתייבב לריצוי מאסרו בבית מעצר קישון בתאריך 22.6.14 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

13.2. מאסר על תנאי של 8 חודשים, למשך 3 שנים מיום גזר הדין, שלא יעבור עבירת רכוש מסוג פשע.

13.3. מאסר על תנאי של 4 חודשים, למשך 3 שנים מיום גזר הדין, שלא יעבור עבירת רכוש מסוג עוון.

13.4. קנס בסכום של 5,000 ₪ או 10 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד לתאריך 1.10.14.

13.5. פיצוי בסכום של 64,000 ₪ לטובת חברת ישקר בע"מ. כאמור בהסדר הטיעון, סכום זה - התפוס כיום בידי המאשימה - יועבר לידי חברת ישקר על פי הפרטים המצוינים בהסדר הטיעון.

14. זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

15. המזכירות תשלח עותק מגזר הדין לשב"ס.

ניתן היום, י"ד אייר תשע"ד, 14 מאי 2014, בהעדר הצדדים.